

Warszawa, 27 listopada 2014 r.

Pan
Andrzej Halicki
Minister Administracji i Cyfryzacji

do wiadomości
Mariusz Lewandowski
Wydział Legislacyjny
Departament Prawny
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na zaproszenie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji przesyłam w imieniu Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych oraz Stowarzyszenia EBIB i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich uwagi do nowego projektu założeń projektu ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego.

Uprzejmie prosimy o dołączenie Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich oraz Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych do listy podmiotów konsultowanych w zakresie projektów związanych z informacją i cyfryzacją.

Na wstępie chcielibyśmy ponownie zwrócić uwagę na zbyt krótki termin konsultacji. Nasze organizacje nie są w stanie w tak szybkim tempie odnieść się całościowo i wyczerpująco do zmian w założeniach, tym bardziej że niektóre nowe propozycje zawarte w założeniach nie są dla nas czytelne i mają charakter ogólnikowy. Dlatego nasze uwagi mają charakter sygnalizacyjny. Jednocześnie podkreślamy, że jako podmioty objęte bezpośrednio nową regulacją jesteśmy zainteresowani uczestnictwem w dalszym procesie konsultacyjnym, w szczególności po powstaniu bardziej szczegółowych propozycji.

1. Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy

W przykładowym katalogu informacji sektora publicznego (s. 6 założeń) w zakresie materiałów

bibliotecznych pisze się o "reprodukcjach materiałów bibliotecznych - w rozumieniu art. 5 ustawy o bibliotekach" . Rozumiemy, że jest to pewnego rodzaju skrót myślowy. Ustawa o bibliotekach nie posługuje się terminem "reprodukcje materiałów bibliotecznych". Art. 5 ustawy o bibliotekach definiuje pojęcie materiały biblioteczne, natomiast w bibliotekach wykonuje się ich reprodukcje czyli kopie (cyfrowe i analogowe). Wydaje się nam, że w tym miejscu może chodzić o przesądzenie, że ponownemu udostępnianiu podlegają nie same posiadane przez biblioteki materiały biblioteczne, ale ich kopie. Nie jest dla nas jasne, czy oznacza to również, że to biblioteka ma takie kopie sporządzić.

Jeśli chodzi o kopie cyfrowe (digitalizaty), to ich udostępnienie będzie możliwe jedynie jeśli będą istniały w chwili składania wniosku. Taki wniosek nasuwa się nam z fragmentu założeń, dotyczącego formatów oraz testu regulacyjnego, w którym przesądza się, że biblioteki nie będą miały obowiązku digitalizacji na żądanie. Uważamy, że powinno to w sposób bardziej zdecydowany wynikać z samego tekstu założeń.

2. Wyłączenia i ograniczenia stosowania przepisów ustawy

Zasadnicza zmiana w nowych założeniach dotyczy ograniczenia udostępnianych informacji do zasobów będących w domenie publicznej. W tym miejscu podtrzymujemy uwagę zgłoszoną podczas pierwszych konsultacji, odnoszącą się do konieczności zdefiniowania terminu "domena publiczna". Odnosząc się bezpośrednio do zaproponowanej zmiany, pragniemy zwrócić uwagę, że biblioteki nabywają w sposób pierwotny i pochodny prawa własności intelektualnej. Dla przykładu w wielu bibliotekach opisy bibliograficzne, czyli metadane, których udostępnianie w celu ponownego wykorzystania wynika wprost z dyrektywy, są uznawane za utwory w rozumieniu prawa autorskiego. Przy takim ukształtowaniu wyłączenia metadane nie będą podlegały udostępnieniu w celu ponownego wykorzystania.

Niezmiennie podkreślamy, że procedura czyszczenia praw w celu ustalenia, czy dany utwór znajduje się w domenie publicznej, w połączeniu z przymusem administracyjnym związanym z procesem odpowiedzi na wniosek, nałoży na biblioteki koszty organizacyjne i finansowe. Nie jest wskazane, aby koszty te zostały przerzucone na instytucje kultury. Wydaje się, że przygotowanie podręcznika, o czym mowa w teście regulacyjnym, jest dobrym krokiem w zakresie edukacji instytucji kultury, ale nie wystarczającym. Konieczne jest również zapewnienie środków na szkolenia pracowników odpowiedzialnych za realizację celów ustawy.

W nowych założeniach wprowadzono też ograniczenie wynikające z ochrony prywatności osoby fizycznej. Nie bardzo rozumiemy jak to ma działać w praktyce i jakie konkretnie dane znajdujące się w jakich materiałach należałoby anonimizować. Zagadnienie to wymaga pogłębienia.

3. Formaty

Podtrzymujemy nasze uwagi dotyczące formatów danych, nie tylko w zakresie standardów digitalizacji, ale również standardów udostępniania oraz braku kompatybilności istniejących bibliotek cyfrowych z Krajowymi Ramami Interoperacyjności. Jak pisaliśmy w naszym wcześniejszym stanowisku, jednym z elementów implementacji dyrektywy powinno być określenie jakie formaty powinny być stosowane do udostępniania on-line i jakie wymagania powinno spełniać oprogramowanie katalogowe bibliotek oraz oprogramowanie do budowy bibliotek cyfrowych, aby minimalizować nakład pracy i kosztów związanych z realizacją założeń dyrektywy.

Sygnalizujemy również, że nie wszystkie systemy teleinformatyczne bibliotek są dostosowane do standardów dostępności dla niepełnosprawnych. Nałożenie takiego obowiązku, co wynika z nowego tekstu założeń, będzie się wiązało z dodatkowymi kosztami. Powinno to zostać uwzględnione w teście regulacyjnym.

4. Procedury

Nowe założenia wprowadzają możliwość uzyskania cyklicznego dostępu do informacji sektora publicznego wraz z ich aktualizacją na podstawie jednorazowo złożonego wniosku w danym roku kalendarzowym. Ponownie, ustosunkowanie się do tego nowego obowiązku dla naszych instytucji będzie możliwe dopiero po jego głębszym wyjaśnieniu zarówno co do celu, jak i sposobu realizacji.

Łącząc wyrazy szacunku,

Barbara Szczepańska

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich jest organizacją pożytku publicznego, o blisko stuletniej tradycji, zrzeszającą ponad 7,5 tys. osób związanych z bibliotekarstwem i informacją naukową, ze wszystkich typów bibliotek: publicznych, akademickich, naukowych, specjalnych, szkolnych i pedagogicznych. SBP jest członkiem IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) od 1927 r. SBP od 2010 roku prowadzi ogólnopolski portal bibliotekarski www.sbp.pl.

Stowarzyszenie EBIB jest organizacją pozarządową, reprezentującą bibliotekarzy i pracowników informacji. Stowarzyszenie prowadzi najstarszy w Polsce branżowy portal informacyjny EBIB www.ebib.info i od 1998 r. wydaje czasopismo online w modelu Open Access. Eksperti stowarzyszenia w zakresie prawa autorskiego i otwartego dostępu do zasobów kultury, współpracują z międzynarodowymi organizacjami SPARC (Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition) i EIFL (Electronic Information for Libraries).

Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich zrzesza 87 bibliotek akademickich. Członkowie Konferencji należą do LIBER (Association of European Research Libraries) i IATUL (International Association of Scientific and Technological University Libraries).

Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych utworzona została w 1996 r. z inicjatywy rektorów państwowych poznańskich szkół wyższych. Reprezentuje 10 bibliotek z Poznania i okolic obsługujących ok. 90 tys. czytelników. Fundacja jest członkiem fundacji EIFL.